

BỘ CÔNG THƯƠNG**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM****Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: **6094** /BCT-KH
 V/v trả lời chất vấn của Đại
 biểu Quốc hội Nguyễn Thị Khá

Hà Nội, ngày 22 tháng 6 năm 2015

VĂN PHÒNG CHÍNH PHỦ

CÔNG VĂN ĐẾN

Giữ... C... ngày 25/6

Kính chuyển: ... V. III ... Đe. Dng

Kính gửi:

- Đại biểu Nguyễn Thị Khá,
- Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Trà Vinh;
- Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Trà Vinh.

Ngày 12 tháng 6 năm 2015, Văn phòng Quốc hội có Văn bản số 109/PC-VPQH gửi đến Bộ Công Thương chất vấn của Đại biểu với nội dung như sau:

Kính gửi Chủ tịch Quốc hội! Thưa Chủ tịch, hôm qua Bộ Công Thương đã trả lời chất vấn của tôi về việc tiếp tục hoành hành của thương lái Trung Quốc. Bộ trưởng trả lời mua cau là do thương lái Việt Nam và họ mua về làm thuốc.

Sáng ngày 12 tháng 6 năm 2015 trên Báo Nông nghiệp Việt Nam có bài viết về bất ổn giá cau tại Quảng Ngãi. Xin chuyển đoạn báo này đến Chủ tịch Quốc hội xem cụ thể và kính chuyển đến Bộ trưởng Bộ Công Thương để Ngài Bộ trưởng đọc sẽ thấy sự thật về giá cau như thế nào và không chỉ tại Quảng Ngãi mà tại Tỉnh Trà Vinh của chúng tôi cũng không khác gì hoàn cảnh nêu trên báo.

Kính mong Chủ tịch Quốc hội và Bộ trưởng Bộ Công Thương biết được sự thật ngoài xã hội hiện nay như thế nào chứ không phải như Bộ trưởng nhận được báo cáo.

Bộ Công Thương xin được trả lời Đại biểu về vấn đề này như sau:

1. Tình hình chung về thu mua nông sản thời gian qua

Hoạt động thu mua các mặt hàng nông sản để chế biến, tiêu thụ trong nước và xuất khẩu là hoạt động thương mại thông thường và được khuyến khích nhằm thúc đẩy tiêu thụ sản phẩm hàng hóa cho người nông dân. Khi tiến hành hoạt động thu mua; tổ chức, cá nhân thuộc mọi thành phần phải tuân thủ quy định pháp luật của Việt Nam.

Đối với tổ chức, cá nhân nước ngoài (mà hiện nay hay gọi là thương lái nước ngoài), theo quy định của luật pháp Việt Nam, được phép tổ chức hoạt động thu mua nông sản với các điều kiện:

- Thương nhân nước ngoài có hiện diện thương mại tại Việt Nam (doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đã được cấp Giấy chứng nhận đầu

tư hoặc Giấy phép đầu tư) được phép kinh doanh để hoạt động mua bán hàng hóa và các hoạt động liên quan trực tiếp đến mua bán hàng hóa nếu được Ủy ban nhân dân tỉnh/thành phố cấp Giấy phép kinh doanh hoạt động mua bán hàng hóa và các hoạt động liên quan đến mua bán hàng hóa tại Việt Nam theo quy định của Nghị định số 23/2007/NĐ-CP ngày 12 tháng 02 năm 2007 của Chính phủ quy định chi tiết Luật Thương mại về hoạt động mua bán hàng hóa và các hoạt động liên quan trực tiếp đến mua bán hàng hóa của doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài tại Việt Nam.

- Thương nhân nước ngoài không có hiện diện tại Việt Nam được đăng ký quyền xuất khẩu, quyền nhập khẩu tại Việt Nam nếu được Bộ Công Thương cấp Giấy chứng nhận đăng ký quyền xuất khẩu, quyền nhập khẩu theo quy định của Nghị định số 90/2007/NĐ-CP ngày 31 tháng 5 năm 2007 của Chính phủ quy định về quyền xuất khẩu, quyền nhập khẩu của thương nhân nước ngoài không có hiện diện tại Việt Nam.

- Khi hoạt động, thương nhân nước ngoài không được phép tổ chức thu gom hàng hóa trực tiếp, chỉ được phép mua hàng hóa của thương nhân Việt Nam có đăng ký kinh doanh mặt hàng đó (Điều 4, Nghị định số 90/2007/NĐ-CP; Điều 3 Nghị định số 23/2007/NĐ-CP).

- Mặt hàng thu mua phải theo quy định của luật pháp Việt Nam.

Nếu tổ chức, cá nhân người nước ngoài không thuộc diện trên mà có mặt ở Việt Nam để tiến hành thu mua nông sản là hoạt động thương mại trái phép.

Trong thời gian qua, các doanh nghiệp nước ngoài đã có đóng góp quan trọng trong việc thu mua, tiêu thụ và xuất khẩu nông sản. Tuy nhiên, vẫn còn có hiện tượng một số tổ chức, cá nhân nước ngoài lợi dụng chính sách mở cửa của Việt Nam, tiến hành hoạt động mua bán nông sản mà chưa tuân thủ đầy đủ hoặc thực hiện trái với các quy định của pháp luật. Nhưng nhờ sự chỉ đạo kịp thời của Bộ Công Thương về tăng cường tổ chức phổ biến, tuyên truyền pháp luật liên quan đến hoạt động mua bán hàng hóa của thương nhân nước ngoài trên địa bàn; chỉ đạo lực lượng quản lý thị trường phối hợp với các lực lượng chức năng tiến hành kiểm tra, kiểm soát và xử lý các hành vi vi phạm trong việc thu mua nông sản của các tổ chức cá nhân người nước ngoài... Đến nay, tình hình thu mua nông sản, thủy sản đã từng bước đi vào nề nếp, góp phần tiêu thụ nông sản, thủy sản cho bà con nông dân.

Trong 5 tháng đầu năm 2015, có xuất hiện hiện tượng thương lái thu mua nông sản (kể cả cau non) tại một số địa phương phía Nam. Ngay khi nhận được thông tin, Bộ Công Thương đã trực tiếp liên hệ với các địa phương, nơi xảy ra hiện tượng để nắm bắt tình hình, chỉ đạo triển khai và yêu cầu thực hiện nghiêm túc việc kiểm tra, rà soát, tuyên truyền phổ biến pháp luật liên quan đến hoạt động thu mua nông sản tại địa phương. Đồng thời Bộ tiếp tục ban hành Văn bản số 4929/BCT-TTTN ngày 20 tháng 5 năm 2015 về tiếp tục tăng cường quản lý đối với hoạt động thu mua nông sản.

Thực hiện chỉ đạo của Bộ Công Thương, các Sở Công Thương đã phối hợp với các lực lượng chức năng địa phương tiến hành kiểm tra, rà soát; tổng hợp báo cáo kết quả bước đầu như sau:

- Từ đầu năm 2015 đến nay, chưa phát hiện có thương lái nước ngoài đến địa phương thu mua nông sản;

- Qua xác minh có nhiều trường hợp được làm rõ là hoạt động thu mua phục vụ chế biến, sản xuất, xuất khẩu thông thường của các doanh nghiệp, hộ kinh doanh trong nước, như: Việc thu mua rêu đá tại Lào Cai vào tháng 4 năm 2015 là do các thương lái trong nước thu mua để làm cảnh; Việc thu mua mua lá măng cầu tại Tiền Giang, Hậu Giang vào tháng 3 năm 2015 là để chế biến trà; Việc thu mua cam non tại Hậu Giang, Vĩnh Long vào đầu tháng 5 năm 2015 để phục vụ làm thuốc tại Thành phố Hồ Chí Minh. Đây cũng được xác định là việc làm bình thường do người nông dân tía trái ở những cây nhiều trái nhằm bảo đảm giá trị cho mùa thu hoạch hoặc cải tạo vườn theo thời vụ để tăng thu nhập, thường diễn ra từ tháng 01 đến tháng 6 trong năm.

2. Về hiện tượng thương lái thu mua cau tại một số địa phương

Bộ Công Thương đã phối hợp với ban, ngành, các lực lượng chức năng tại địa phương tiến hành kiểm tra, rà soát nhiều lần, đến nay chưa phát hiện có hiện tượng tổ chức, cá nhân người nước ngoài đến thu mua cau (kể cả cau non). Tổng hợp báo cáo kết quả của các địa phương bước đầu như sau:

- Tại Cần Thơ (chủ yếu tại huyện Phong Điền): Tháng 3, tháng 4 năm 2015, xuất hiện 4 điểm tập kết thu mua cau để bán cho thương lái ở thành phố Hải Phòng với giá 35.000 đồng/kg, số lượng thu mua khoảng 300-400kg/ngày/điểm (các thương lái mua từ người dân giá 15.000 đồng/kg, sau đó bán lại cho các điểm tập kết hàng ở Phong Điền giá 25.000 đồng/kg, các điểm tập kết này chuyển hàng về cho thương lái tại chợ đầu mối Thủ Đức - Thành phố Hồ Chí Minh để bán lại cho một số thương lái ở Hải Phòng giá 35.000 đồng/kg). Đến nay, việc mua cau non tạm thời kết thúc; tại huyện Phong Điền hiện chỉ còn 1 điểm thu mua cau phục vụ cho hiếu, hỷ tại địa phương.

- Tại Trà Vinh: có xuất hiện hiện tượng thương lái thu mua cau non vận chuyển về Sóc Trăng, Bến Tre và Thành phố Hồ Chí Minh để tiêu thụ, không phát hiện có tổ chức, cá nhân người nước ngoài thu mua. Trước tình hình đó, địa phương đã phối hợp với các cơ quan truyền thông tuyên truyền, giám sát tình hình để bà con không vì thế mà chuyển dịch cây trồng ảnh hưởng đến mùa vụ.

- Tại Quảng Ngãi: thực tế những năm trước nông dân có cắt cau non để bán nhưng vài năm gần đây người dân chỉ cắt cau đến độ để bán. Giá cau năm nay cao hơn hẳn mọi năm. Đến thời điểm hiện tại giá bán khoảng 3.000 – 5.000 đồng/quả, 80.000-100.000 đồng/kg. Cách đây vài tháng (sau Tết nguyên đán Ất Mùi) giá cau lẻ 10.000-20.000 đồng/quả).

Bộ Công Thương cũng đã tiến hành xác minh các đầu mối cuối cùng thu mua cau (kể cả cau non) tại Hải Phòng và đã xác nhận: Ba chủ hàng (tại Thành phố Hải Phòng) thu mua cau (kể cả cau non loại cau bằng đầu ngón tay nhỏ) vào tháng 3 đến tháng 5 hàng năm sau đó xuất đi Trung Quốc, Đài Loan... để ăn kèm với trâu đỏ, vôi đỏ và hoa trâu... đến tháng 7 trở đi họ thu mua cau già, lấy hạt xuất đi Ấn Độ... Năm nay các thương lái mở rộng thu mua vào phía Nam do phía Bắc sản lượng giảm, không đủ lượng để xuất khẩu (khoảng 3.000 tấn/năm/chủ hàng).

Với thị trường trong nước, cau thường được các thương lái thu mua từ nông dân về để bán cho những người dân ăn trâu và bán cho các thương lái đầu mối phục vụ việc hiếu hỷ tại các địa phương.

Ngoài ra, cau còn được các cơ sở đông y mua để làm thuốc chữa bệnh: Hoa, quả, thậm chí cả rễ của cây cau đều có nhiều tác dụng chữa bệnh rất tốt, từ ho, dạ dày, khó tiêu, chán ăn, viêm ruột, khó tiêu, hen suyễn, trị sốt rét đến cả sức khỏe sinh lý.

Bộ Công Thương nhận thấy hiện tượng thương lái thu mua cau là hiện tượng thương mại thông thường. Mặc dù vậy, để tránh trường hợp các thương lái lợi dụng người dân vì ham lợi trước mắt mà tự phát sinh vùng trồng, ảnh hưởng chung đến quy hoạch các mặt hàng nông sản trong nông nghiệp, Bộ Công Thương cũng đã chỉ đạo các Sở Công Thương phối hợp với Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và các cơ quan chức năng trong và ngoài địa phương:

- Chủ động tổ chức theo dõi, kiểm tra, giám sát việc thu mua nông sản trên địa bàn để xác minh, truy xuất, làm rõ đến chủ thể tham gia cuối cùng. Qua đó, phát hiện và xử lý nghiêm đối với những tổ chức, cá nhân có hành vi mua bán hàng hóa trái với các quy định của pháp luật;

- Chủ động nắm bắt thông tin, định hướng truyền thông kịp thời về tình hình hoạt động thu mua nông sản trên địa bàn; kết quả triển khai công tác quản lý trên địa bàn; kết quả kiểm tra, xử lý (nếu có) ngay khi hiện tượng xuất hiện;

- Tổ chức sản xuất gắn với tiêu thụ sản phẩm nông sản; tuyên truyền, hướng dẫn, vận động nông dân nuôi, trồng, cấy theo quy hoạch...

Để ngăn chặn tình trạng thu mua nông sản trái phép của các tổ chức cá nhân người nước ngoài, cần có sự tham gia phối hợp đồng bộ của các cơ quan quản lý nhà nước từ Trung ương đến địa phương. Các Bộ, ngành ngoài việc rà soát, hoàn thiện văn bản, chính sách pháp luật cần tăng cường công tác hướng dẫn, chỉ đạo các đơn vị chức năng, cụ thể như:

- Bộ Công Thương chỉ đạo lực lượng quản lý thị trường phối hợp với cơ quan chức năng tại địa phương để kiểm tra, kiểm soát và kịp thời xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực Thương mại;

- Bộ Công an tăng cường chỉ đạo các lực lượng chức năng quản lý công tác xuất nhập cảnh, trong đó có vấn đề lưu trú của tổ chức, cá nhân người nước ngoài vào Việt Nam bằng con đường du lịch; xử lý các hành vi vi phạm quy định xuất nhập cảnh, lưu trú để hoạt động thương mại trái phép...;

- Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội chỉ đạo lực lượng chức năng tăng cường quản lý về công tác sử dụng người lao động là tổ chức, cá nhân người nước ngoài tại các cơ sở sản xuất, kinh doanh theo đúng quy định của pháp luật; kiên quyết xử lý các hành vi vi phạm;

- Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn xây dựng các chính sách thúc đẩy liên kết sản xuất, chế biến, tiêu thụ nông sản giữa doanh nghiệp và người sản xuất trong nông nghiệp để xử lý mối quan hệ sản xuất giữa nông dân và doanh nghiệp chế biến, xuất khẩu;

- Bộ Thông tin và Truyền thông chỉ đạo các phương tiện thông tin đại chúng tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật; đưa thông tin kịp thời, cụ thể, chính xác, khách quan;

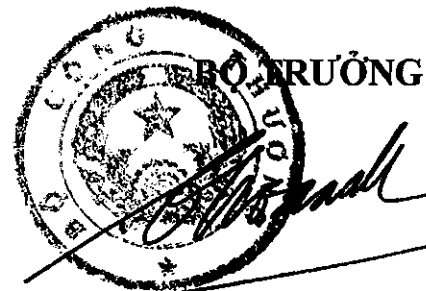
- Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương căn cứ vào sự chỉ đạo, hướng dẫn của các Bộ, ngành liên quan, xây dựng kế hoạch phối hợp công tác giữa chính quyền cơ sở với các lực lượng chức năng trên địa bàn để tăng cường kiểm tra, kiểm soát, xử lý kịp thời các hành vi vi phạm trong các lĩnh vực có liên quan theo quy định của pháp luật về thương mại, xuất nhập cảnh, sử dụng lao động..., đẩy mạnh việc tuyên truyền để người nông dân chủ động hơn, coi trọng những hướng dẫn, tư vấn của các cơ quan quản lý Nhà nước, tuân thủ việc nuôi trồng theo quy hoạch, mua bán theo hợp đồng không chạy theo lợi nhuận trước mắt...

Trong thời gian tới, Bộ Công Thương sẽ tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các Bộ, ngành, địa phương để chỉ đạo, tổ chức triển khai các biện pháp đồng bộ, thường xuyên, đặc biệt là sự vào cuộc của chính quyền địa phương (xã/phường, quận/huyện) nhằm bảo đảm ổn định hoạt động thu mua, chế biến, sản xuất kinh doanh hàng hóa nói chung và các mặt hàng nông sản nói riêng trên địa bàn cả nước.

Bộ Công Thương xin cảm ơn Đại biểu và Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Trà Vinh đã quan tâm đến vấn đề trên./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm VPCP; ✓
- Vụ Công tác đại biểu - Văn phòng Quốc hội;
- Vụ Phục vụ hoạt động giám sát - Văn phòng Quốc hội;
- Lãnh đạo Bộ;
- Cục QLTT, Vụ TTTN;
- Lưu: VT, KH (2b).

Vũ Huy Hoàng